

Mélyen Tisztelt Professzor Ur!

Méltóztassék megengedni, hogy őszinte tisztelettel és a legnagyobb hálával köszönjem meg a küldött különnyomatokat és a lemásolt dolgozatot /legyen szabad a másolónak szép gondos írásáért külön is köszönetet mondanom/. A tanulmányok elküldése nagy megtiszteltetést jelent számomra, éppen ezért rendkívül nagyon sajnálom és mélyen tisztelt Professzor ur szives elnézését kérem amiatt, hogy köszönetemet nem tudtam korábban levélben kifejezésre juttatni.

A különnyomatoknak, illetve a tanulmányoknak nagy hasznát vettem. A kádi szerepét a mukátaa és iltizam ügyekben - több olyan részletkérdésben, melyeket eddig alig, vagy egyáltalán nem ismertünk - , Professzor ur tanulmánya alaposan és részletesen világítja meg, úgyhogy igazán tanulságos volt számomra, mert megoldotta problémáimat. Szabad legyen e tanulmánnyal kapcsolatban egy kifejezésre felvilágosítást kérnem: "ayak amili" amely nálam az egyik defterben "amil-i pay" / például: عید حاجی علی عامل پای / formában fordul elő, hogyan fejezhető ki, illetve mondható magyarul /vagy angolul, franciául stb./? Ugyancsak hasonló kérdésem volna a tahvil szó helyes magyar /illetve angol stb/ meghatározása, Professzor ur dolgozatának közepe táján ezt írja ... "tahvilinde<sup>dir</sup> yani taahhüdü ve tasarrufu altindadir", fordítható-e a tahvil szó "kötelezettség"-nek, "obligation"-nak?

Ha nem fárasztanám mélyen tisztelt Professzor urat, méltóztassék megengedni, hogy visszatérjek a multkori levelemben említett an mahsul-i mâbeyn kifejezésre, amit szó szerint ugyan értettem, de azt, hogy e kifejezés milyen értelmezést rejt maga mögött, csak találgattam. A kifejezés a pénztári napló egyes bevételi tételeiben így szerepel:

الایراد

ع تحویل غرادشقالو علی ع عشر شیرہ ماہین رعامت خود بر موجب محاسبہ مولانا علاء الدین قاضی پچوی ع واجب  
سنہ ۹۶۵ عید فرح ع ارباب تیمار امین ملتزم مقاطعہ پچوی خمر فوجی عدد ۲۲  
ع تحویل مولانا ولی خلیفہ نایب قاضی تولد ع محصول ماہین محکمہ قضا م ع عاشر ن سنہ ۹۶۵ عید مولانی  
م نقدینہ ...

A török történelemmel és a magyarországi török hódoltság korával örömmel és szívesen foglalkozom. Nagyon jól esett és melegen köszönöm Professzor ur megtisztelő és buzdító szavait. Nagyon szeretnék egy monográfiát írni a török hódoltság valamelyik szandzsákjáról. Erre legalkalmasabbnak látszana a hatvani szandzsák, mert ennek egyes városaiban /Jászberényben és Gyöngyösön/ megmaradt mintegy 400 török nyelvű és<sup>es</sup> úgy ezekre mint a többi helységekre vonatkozóan/ nagyszámu magyar és latin nyelvű irat.

... عید سفر و باقی شرکا عاملان پای

Ezekon kívül a szandzsákról több összeírás /tahrir defterleri/ is van, ugyan nem itt, hanem az isztanbuli levéltárban, de talán ezekről lehetne mikrofilm felvételt kapni. Félek azonban, hogy mélyen tisztelt Professzor ur tulságosan is merésznek tartja azon tiszteletteljes kérésemet, hogy ~~az~~ méltóztassék segítségemre lenni abban, hogy e pár defter mikrofilmjét megkaphassam. Legyen szabad kérdezmem, lehetséges volna-e, hogy mélyen tisztelt Professzor ur a saját részére kérné e defterek mikrofilmjét és úgy méltóztatná elküldeni nekem? A költségeket, ha úgy tetszik előre is megküldené - tekintettel, hogy én nem rendelkezem devizával - testvérem Kanadából. Vagy esetleg, ha a Budapesti Levéltárból valami szükséges volna Professzor urnak, vagy a Başvekâlet Arşivinak csereképpen szívesen elküldeném. Vagy ha ezek az utak járhatatlanok, lehetségesnek tartja-e mélyen tisztelt Professzor ur, hogy ha e defterek mikrofilmjét az egyik Kanadai egyetem, vagy egyik londoni ismerősöm kéri, a Başvekâlet Arşivi kiadja-e? Méltóztassék megbocsátani ezekért a körülményes kérdésekért, de nagyon nagyon szeretném, ha a monográfiába ezeket a defterekeket is beledolgozhatnám. Szabad legyen itt rögtön előrebocsátanom, hogy a török anyagot én a legtárgyilagosabban akarom feldolgozni. Egyáltalán nincsenek olyan előítéleteim, hogy a török hódoltság alatt itt nagyon rossz volt, mert a török mindent elpusztított, ily módon csak hamis képet tudnék rajzolni a török hódoltság egyik szandzsákjának életéről. AX ~~török nyelvészeti kutatók~~  
~~keresték és nem találhattak semmit, ezért azt hiszem, hogy a török nyelvészeti kutatók~~  
~~keresték és nem találhattak semmit, ezért azt hiszem, hogy a török nyelvészeti kutatók~~  
~~között még mindig vannak akik azt hiszik, hogy a török nyelvészeti kutatók~~  
~~szándékosan elhallgatják a török nyelvészeti kutatók~~

Nem egy olyan török jelentést olvastam, mely szerint "az ellenséges /magyar/ várakat el kell foglalni, mert az ellenség a várból gyakran kitör és elpusztítja a ~~környéki~~ környékbeli falvak rájáit", tehát a ~~körülbírási~~ <sup>háború</sup> körülbírási időszak alatt ~~is~~ nem mindig a ~~magyar~~ török katona, de gyakran a rosszul fizetett császári zsoldosok és a magyar hajduk pusztították a magyar falvakat. Németh Gyula professzor ur és Fekete Lajos professzor ur /akiknek tanítványuk voltam, most tanársegédjük vagyok/ nekem mindig azt tanították, hogy aki török nyelvészettel, vagy török történettel foglalkozik, annak szeretni is kell a törököket.

Káldy-Nagy Gyula